

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SESOTHO PUO YA LAPENG (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

MOTSHEANONG/PHUPJANE 2025

TATAISO YA HO TSHWAYA

MATSHWAO: 100

Tataiso ena ya ho tshwaya e na le maqephe a 11.

KAROLO YA A: MOQOQO**Dintlha tsa tataiso tsa meqoqo****1.1 Phephetso eo ke e hlotseng ka katleho.**

Mohlahlobuwa o ngola moqoqo ka phephetso eo a e hlotseng ka katleho.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Moqoqong ona mohlahlobuwa a ka qoqa ka phephetso eo a kopaneng le yona.
- A ka hlalosa maikutlo a hae ka se ileng sa mo hlahela.
- A ka pheta kamoo a ileng a atleha ho hlola phephetso eo.

[50]**1.2 Feberu ya dikgoho e tlisitse mathata maphelong a rona le naha ka bophara.**

Moqoqong ona mohlahlobuwa o qoqa ka mabaka a etsang hore feberu ya dikgoho e tlise mathata setjhabeng.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka hlalosa kamoo bophelo bo thatafetseng kateng ka baka la feberu ya dikgoho;
- A ka hlalosa sesosa sa feberu eo;
- A ka fana ka keletso hodima qaka ena.

[50]**1.3 Na matsatsing a kajeno ho nyala sethepu ke ntho e nepahetseng?**

Mofuteng ona wa moqoqo mohlahlobuwa o kgetha lehlakore, o lokela ho tshehetsa lehlakore la hae la sehlooho ka ho totobatsa ntlhakemo ya hae.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa ha a dumellana le sehlooho, a hlakise kamoo sethepu se nepahetseng kateng;
- Mohlahlobuwa ha a hanana le sehlooho, a hlakise kamoo sethepu se sa nepahalang kateng.
- A be a fane ka ntlhakemo ya hae hodima seo a se kgethileng.

[50]**1.4 Dikgwebo tsa melata di a thusa hape di senyetsa setjhaba.**

Mofuteng ona wa moqoqo mohlahlobuwa o tshehetsa mahlakore a mabedi a taba mme qetellong a hlahise ntlhakemo ya hae.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a tshehetse mahlakore a mabedi a taba ena ka ho fana ka dintle le dimpe tse bakwang ke dikgwebo tsa mofuta oo;
- A seholle tshebetso ya dikgwebo tsa melata;
- A thoholetse tse ntle tse tliwang ke dikgwebo tseo;
- Mohlahlobuwa a hlahise ntlhakemo ya hae.

[50]

1.5 Ke ithutile hore matsoho a a hlatswana.

Mofuteng ona wa moqoqo mohlalobuwa o tebisa maikutlo le ho hlalosa sehlooho ka botebo.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka qoqa kamoo ho leng molemo kateng hore batho ba thusane.
- A ka hlakisa bohlokwa ba ho ananela thuso ho tswa ho ba bang.

[50]**1.6– Setshwantsho sa 1.6, 1.7 le 1.8****1.8**

Moqoqong ona mohlalobuwa o boha setshwantsho, mme o iqapela sehlooho ka mohopolo wa sehlooho o qholotswang maikutlong a hae.

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Moqoqo ona o ka ngolwa ho tswa lehlakoreng lefe kapa lefe, ho latela moelelo oo a o fumanang ka setshwantsho.

[50]**MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A:****50**

KAROLO YA A: MOQOQO**Ho tshwaya tema ya boiqapelo**

Moqoqo o lokela hore o bonahale hore o tshwauwe wa ba wa abelwa matshwao ka tshwanelo. Matshwao a abilweng bakeng sa moqoqo, a lokela a be a le bopaki ba hore o tshwauwe ka nepo.

Ho fapana le kgutsufatso, moo ho nang le dipehelo tsa mantswe tse notlehleng, moqoqo wona ke mosebetsi wa boiqapelo. Haeba moqoqo o phalla malebana le boiqapelo e bile o hapa mmadi, ha se toka ho tsepamisa maikutlo ho bolelele feela ho sa tsotellwe dikahare. Molao o ka sehloohong ke wa hore:

Ha ho na dikotlo tse ding tse ka eketswang kaha ruburiki ka boyona e na le dikotlo tsa yona.

MEFUTA YA MEQOQO

Mefuta ya Ditema	Ditema tsa Phetelo/o hlaosang	Ditema tsa Dinnete	Ngangisano/o sa nkeng lehlakore (Ditema tse susumetsang)
Sebopeho sa ka ntle	<ul style="list-style-type: none"> • Sehlooho • Selelekela • Mmele • Phethelo 	<ul style="list-style-type: none"> • Sehlooho • Dihloohwana • Selelekela • Mmele • Phethelo 	<ul style="list-style-type: none"> • Sehlooho • Selelekela • Mmele • Phethelo
Sebopeho sa seratswana	<p>Mohato/Setepe Moralo wa mantlha o hatellang hodima ditsela tse itseng tsa ho etsa dintho le tsa phetelo tse itshetlehleng hodima thahlamano ya diketsahalo ho latela nako.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polelo ya mohopolo wa sehlooho • Dipolelo tsa tlatsetso ho bontsha thahlamano ya diketsahalo. 	<p>Ketane Dipolelo tse hlahang di latelana di hokahantswe ke polelo e tiang pele.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polelo ya mohopolo wa sehlooho • Dipolelo tsa tlatsetso 	<p>Mokolokotwane Mathathama a dingangisano/dinnete tse phaelletseng ho tshetsetsa ntlha e itseng.</p> <p>Botsitso Ho tshetsetsa mahlakore ka bobedi ka dingangisano tse lekalekanang mabapi/kgahlanong le ntlhakgolo, e le ho fana ka tekatekano lehlakoreng ka leng.</p> <p>Ngangisano: Selelekela – ntlhakemo e hlake Mmele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polelo ya mohopolo wa sehlooho. • Bopaki – dipolelwana tse tshetsetsang polelo e jereng mohopolo wa sehlooho. • Tlhaloso ya bopaki – ho bontsha kamoo e tsamaellanang le polelo e jereng mohopolo wa sehlooho kateng. • Lehokela le tiisang momahano diratswaneng. • Dingangisano tse latelwang ke di tlhaloso <p>Phethelo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dikgothaletso • Kgutsufatso/phethelo • Ntlhakemo e hlahelle <p>O sa nkeng lehlakore: Selelekela – ntlhakemo e hlake Mmele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Polelo ya mohopolo wa sehlooho • Bopaki – dipolelwana tse tshetsetsang polelo e jereng mohopolo wa sehlooho. • Tlhaloso ya bopaki ho bontsha kamoo e tsamaellanang le polelo e jereng mohopolo wa sehlooho. • Lehokela le tiisang momahano diratswaneng. • Dintlha tse kgahlanong le sehlooho hammoho le mabaka. <p>Phethelo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dikgothaletso • Kgutsufatso/phethelo • Ntlhakemo e hlahelle
Makgetha (Matshwao)	<ul style="list-style-type: none"> • Di re qoqela ka pale e mabapi le motho/batho, sebaka le nako ya diketsahalo. • Di na le mopheti kapa mongodi wa pale. 	<ul style="list-style-type: none"> • Di fana ka tsebo kapa tlhahisoleseding ya nnete. 	<ul style="list-style-type: none"> • Di ikemiseditse ho hohela/ho okaoketsa maikutlo kapa diketso tsa mmadi.

Makgetha a puo	<ul style="list-style-type: none"> Puo ya semmuso kapa eo e seng ya semmuso Lekgathe lefetile le sebediswa haholo. Mahokedi a kang kamora, yaba, pele ho moo, pele, kahoo, jj. 	<ul style="list-style-type: none"> Puo ya semmuso Lekgathe lefwale le a sebediswa. Puo e sa bontsheng maikutlo a mongodi Jakone (puo e sebediswang lekaleng le ikgethileng la tsa mosebetsi.) Sehalo sa semmuso 	<ul style="list-style-type: none"> Puo e tobang taba e a sebediswa. Puo ya bonono, e kang ya mekgabisopuo. E hlaha eka e tseba matswalo le ditabatabelo tsa rona kahoo di sebedisa monyetla oo ho okaoketsa maikutlo a babadi. E hlaha dikgopolotaba eka ke taba. ditshwantsho & tshebediso ya mmala. Dingangisano tse sekametseng lehlakoreng le le leng.
-----------------------	---	--	--

ELA TLHOKO:

- Sebedisa ruburiki ena e latelang ka nako tsohle ha o lekanyetsa meqoqo.
- Matshwao a 0–50 a arotswe ho ya ka dikgato tse 5 tsa ditlhaloso tsa phihlello.
- Lekgetheng la Dikahare, Puo le Setaele, tlhaloso e nngwe le e nngwe ya phihlello e arotswe habedi ho hlaha boemo bo hodimo le boemo bo tlase; boemo bo bong le bo bong bo na le tlhaloso ya bona.
- Lekgetha la Sebopeho lona ha le a arolwa ka bokgoni bo nang le boemo bo hodimo le bo tlase.

SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:

Makgetha a tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare le Moralo (60%)	30	DM =
Puo le Setaele le Tokiso ya diphoso (30%)	15	PST =
Sebopeho (10%)	05	Seb =
Matshwao ohle	50	

KAROLO YA A: RUBURIKI YA HO LEKANYETSA MOQOQO – (MATSHWAO A 50) SESOTHO PUO YA LAPENG (HL) – SLKT

Makgetha a ho lekanyetsa		Phihlello e babatsehlang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE LE MORALO Nehelano ya sehlooho: tlhophiso ya mehopolo le dintlha, kelohlolo ya baamohedi ba ditaba, maikemisetsa le maemo	Boemo bo hodimo	28–30 -nehelano e bontshang kutlwisiso e babatsehlang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang -mehopolo e bontsha boqhetseke, e phephetsa monahano, mme ke e sutsitseng -e hlophisitswe ka tsela e ikgethang/babatsehlang, mme e momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo	22–24 -nehelano e ralehileng hantle haholo -mehopolo e tsamaellana le sehlooho ka botlalo, e a kgahlisa, mme e na le bopaki ba mehopolo e sutsitseng -o hlophisitswe hantle haholo, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo	16–18 - nehelano ke e kgotsofatsang ditlhoheho; - mehopolo e momahane ka tsela e kgotsofatsang le e kgodisang; - o hlophisitswe ka tsela e utlwisisehang mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo	10–12 -nehelano e momahane mona le mane; -mehopolo ke e seng ya boiqapelo, mme e sa hlakang; -ho na le bopaki bo seng bokae ba tlhophiso le momahano ya nehelano	4–6 -nehelano e tswile lekoteng hohang; -mehopolo ke e sa tsepamang e dubakaneng; -ha e utlwahale, mme dintlha di a phetakakwa; -ha e a hlophiswa ka tshwanelo le momahano ha e yo.
		25–27 - mosebetsi o tswileng matsoho leha o haelwa ke dintlha tse ikgethang tsa moqoqo o babatsehlang; - mehopolo ke e sutsitseng mme e bontsha boqhetseke; - o hlophisitswe hantle haholo ka tsela e ikgethang, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo.	19–21 - Nehelano e radilweng hantle; - mehopolo ke e loketseng mme ke e thahasellisang - o hlophisitswe hantle ka tsela e bontshang bokgoni, mme o momahane ka tshwanelo ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo.	13–15 -nehelano e a kgotsofatsa leha e sa hlaka mona le mane -mehopolo e momahane le ho kgodisa ka tsela e mahareng -ho na le tlhophiso le momahano e itseng ho kenyelleditswe selelekela, mmele le qetelo	7–9 -nehelano boholo e tswile lekoteng -mehopolo ha e a momahana ka tshwanelo, mme e a lahlehisa -nehelano e na le bopaki bo fokolang haholo ba tlhophiso le momahano	0–3 -boiteko ha bo yo ba ho arabela sehlooho -mehopolo e tswile lekoteng ka ho phethahala, ha e a nepahala -nehelano ha e a tsepama sehloohong, mme e dubakane
MATSHWAO A: 30	Boemo bo tlase					
PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSO Sehalo, rejiisetara, setaele, tlhotlontswa ke tse lokelang sepheo/tshusumetso le maemo Kgetho ya mantswa Tshebediso ya puo le tlwaelo, matshwao a ho bala le mopeleto	Boemo bo hodimo	14–15 - sehalo, rejiisetara, setaele tlhotlontswa di loketse sepheo ka tsela e babatsehlang, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo; - tshebediso ya hae ya puo e a ikgetha, mme e bontsha boitshepo ka tsela e tsotshang - o sebedisitse sehalo se sefutho mme se susumetsang ka tsela e ikgethang - o batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto; - o radilwe ka bokgoni bo tsotshang haholo.	11–12 - sehalo, rejiisetara, setaele le tlhotlontswa di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo haholo; - tshebediso ya puo e matla mme ho sebedisitswe sehalo se loketseng ka nako tsohle; - boholo ba mosebetsi ha o na diphoso tsa tshebediso ya puo le mopeleto; - o radilwe hantle haholo.	8–9 -sehalo, rejiisetara, setaele le tlhotlontswa di loketse sepheo, baamohedi ba ditaba mmoho le maemo -tshebediso ya puo ke e loketseng, mme e fetisa moelelo ka tshwanelo -puo ya bonono ke e loketseng, mme e sebedisitswe ka tshwanelo -sehalo se sebedisitswe ka tshwanelo: -o radilwe ka tsela e mahareng feela	5–6 -sehalo, rejiisetara, setaele le tlhotlontswa ha di a lokela sepheo, baamohedii ba ditaba mmoho le maemo -puo e sebedisitswe feela ka tsela ya motheo -sehalo mmoho le moelelo o hlalishang ke tema ke tse sa lokelang -ho sebedisitswe tlhotlontswa ya motheo feela	0–3 -puo e sebedisitsweng ha se e utlwisisehang -sehalo, rejiisetara, setaele le tlhotlontswa ha di a lokela baamohedi ba ditaba, sepheo le maemo -tshebediso ya tlhotlontswa e haellang haholo hoo nehelano e sa utlwisisehang
		13 - tshebediso ya puo ke e matla mme e loketseng maemo - o batla o hloka diphoso tsa puo le tsa mopeleto; - o radilwe ka bokgoni bo tsotshang.	10 - tshebediso ya puo ke e nepahetseng, mme e susumetsang sehalo sa tema - sehalo ke se matla mme se loketseng; - ho na le diphoso tse seng kae tsa puo le tsa mopeleto; - o radilwe hantle.	7 -tshebediso ya puo ke e kgotsofatsang leha ho na le ho se tsamaellana mona le mane -Ka kakaretso sehalo ke se loketseng leha puo ya bonono e le e haellang	4 -puo ke ya motheo feela, mme e sebedisitswe ka tsela e haellang -popeho ya dipolelo ke e tshwanang e se nang motswako -tlhotlontswa e haella haholo feela	
MATSHWAO A: 15	Boemo bo tlase					
SEBOPEHO Makgetha a tema: popeho ya dipolelo le kgodiso ya diratswana.		5 -kgodiso ya sehlooho ke e babatsehlang -katoloso ya mehopolo ya sehlooho ke e ikgethang -dipolelo le diratswana di bopilwe ka tsela e ikgethang	4 - mehopolo ke e hodisang sehlooho ka tshwanelo - momahano e bopilweng ke e supang bokgoni; - dipolelo le diratswana di bopilwe hantle haholo	3 - mehopolo ke e loketseng e hodisang sehlooho ka tsela e mahareng - dipolelo le diratswana di bopilwe hantle; - moqoqo o ntse o hlalisha moelelo.	2 -e meng ya mehopolo ke e utlwahalang -dipolelo le diratswana di na le diphoso -moqoqo o a utlwisiseha leha o le diphoso tse itseng	0–1 - mehopolo ya bohlokwa e a haella -dipolelo le diratswana tse hlalishitsweng ke tse fosahetseng -moqoqo ha o na moelelo o lebelletsweng
MATSHWAO A: 5						

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO

Ho tshwaya tema ya boiqapelo

Tema ya kgokahano e lokela hore e bonahale hore e badilwe le ho tshwauwa ya ba ya abelwa matshwao ka tshwanelo.

Ho fapana le kgutsufatso, moo ho nang le dipehelo tsa mantswe tse notlehileng, tema ya kgokahano yona ke mosebetsi wa boiqapelo. Haeba tema e phalla malebana le boiqapelo ebile e hapa mmadi, ha se toka ho tsepamisa maikutlo ho bolelele feela ho sa tsotellwe dikahare. Molao o ka sehloohong ke wa hore:

Ha ho na dikotlo tse ding tse ka eketswang kaha ruburiki ka boyona e na le dikotlo tsa yona.

POTSO YA 2

2.1 RAPOROTO YA SEMMUSO

Sebopeho

- Molaodi eo raporoto e lebisitsweng ho yena;
- Sehlooho sa raporoto;
- Ditaba kapa dintlha tseo ho tlalehwang ka tsona;
- Diphumano;
- Diqeto;
- Ditlhahiso/ditshisinyo
- Mohla le tshaeno

Dikahare tse ka lebellwang e ka ba tsena tse latelang:

- Mohlahlobuwa a ka tlaleha kamoo basebeletsi ba sa sebetseng ka botshepehi kateng;
- Mohlahlobuwa o ngola raporoto e yang ho molaodi wa kantoro ya tlhahlobo ya makoloi e le ho pepesa bobodu bo etswang ke basebetsi ba pasisang dikoloi tse seng maamong a matle;
- A ka hlakisa le moo manyofonyofo ana a etsahallang teng;
- A ka hlalosa hape mokgwa oo ba ka thibelang manyofonyofo ana.

[25]

2.2 LENGOLO LA SEMMUSO

Sebopeho

- Diaterese di pedi;
- Aterese ya mongodi wa lengolo e ngolwa ho tloha mahareng a leqephe ho leba ka letsohong le letona, e nto latelwa *ke letsatsi, kgwedi le selemo*, feela jwalo ka lengolo la setlwaedi;
- *Aterese ya ya ngollwang* (moamohedi) e ngolwa ka letsohong le letshehadi. Aterese ya moamohedi e etellwe pele ke maemo a tshebetso a ya ngollwang, ebe ho latela aterese ya hae ka botlalo;
- Tlasa aterese ho ngolwe tumedisio (monghadi, mofumahadi kapa mofumahatsana) ka botlalo, e seng dikgutsufatso (Mong/Mof);
- Tlasa tumedisio ho ngolwa *mola wa sehlooho* – o totobatsang sepheo sa lengolo leo;
- Kamora mola wa sehlooho ho ngolwa seratswana sa selelekela seo e leng ntshetsopele ya ditaba;

- Ho feta mona seratswana se seng le se seng ke se matlafatsang mahlakore a fapaneng a taba eo ho buuwang ka yona. Ho siuwe mola pakeng tsa diratswana;
- Qetelo le yona ke ya puo ya semmuso, mme e ka ngolwa e le 'Ka botshepehi', 'Wa tsena', 'Ka boikokobetso', jj.
- Ya ngolang lengolo o lokela ho saena pele. A nto ngola lebitso la hae ka botlalo ka tlase.

Dikahare tse ka lebellwang:

- Mohlahlobuwa a ka bua ka mathata ao a tobaneng le ona ka dieta tseo a di rekileng marangranng;
- A ka hlalosa maemo a dieta tseo ka botlalo.
- A ka fana ka tharollo ya hore ho etsahale eng.

[25]

2.3 **ATIKELE E YANG KORANTENG**

Ena ke tokomane ya dikgokahano e yang dimakasineng.

Sebopeho

- Atikele e ba le sehlooho se matla se bileng se hohela mahlo a mmadi;
- Lebitso la moqolotsi wa ditaba le sebaka seo atikele e ngolletsweng teng di ngolwa ka hodima seratswana sa pele;
- E arolwa ka dikholomo tse bopilweng ka diratswana tse kgutshwane;
- Ditaba di hlahiswa ka sebopeho sa phiramiti/fanele.

ELA TLHOKO: Ha mohlahlobuwa a sa ngola atikele ka mokgwa wa dikholomo/boloko, a se fuwe kotlo.

Dikahare:

- Mohlahlobuwa a ka qala pele ka sepheo sa atikele e leng moaparo o swabisang o tenwang mehleng ena;
- A hlalose hore moaparo o swabisang ke o jwang;
- A fane ka dikeletso moo a eletsang batho ka moaparo o nepahetseng o ka aparwang mehleng ena.

[25]

2.4 **INTHAVIU**

Inthaviu ke puisano e ikgethang dipakeng tsa batho ba babedi kapa ho feta moo, ka sepheo se itseng.

Sebopeho

- Ya etellang inthaviu o botsa dipotso ka tsela e tla utulla dikarabo tseo a di lebelletseng;
- Jwalo ka ho puisano, lebitso la sebui le ngolwe ka letsohong le letshehadi la leqephe, le bile le latelwa ke letshwao la kgutlopedi;
- Selelekeleng mmotsi o nehelana ka tlhahisoleseding e amanang le sepheo sa inthaviu;
- Mmeleng mmotsi o botsa mmotsuwa dipotso tse itshetlehleng sehloohong se itseng mme mmotsuwa o araba dipotso tsena;
- Dipotso di ka nyalana le dikarabo tse hlahisitsweng pejana, mme dikarabo tsohle di tobe dipotso;

- 2.4 • Sehalo e be se lokelang kopano ena, mme puo e be ya semmuso.

Dikahare tse ka lebellwang:

- Mohlahlobuwa a ngole inthaviu eo a tlang ho ba le seabo ho yona, e dipakeng tsa hae le mosuwehlooho wa sekolo sa habo, moo a hlalosang tsa boitokisetso ba hae ha a ne a hlotse dingangisano tsa dikolo tsa puo e hlophisitsweng.

[25]

2.5 **LENGOLO LA SETSWALLE**

Sebopeho

- Aterese e nngwe, ya mongodi, mme e ngolwa e qala hodimo bohareng ba leqephe ho tloha tsohong le letshehadi ho ya ho le letona;
- Aterese e ngolwa ka mokgwa wa boloko; ha ho ngolwe matshwao a puo, ntle le ha ho sebedisitswe aterese ya lebokoso la poso;
- Aterese ya moamohedi (ya ngollwang) ha e hlahiswe mofuteng ona wa lengolo;
- Kamora mohla ho tlolwa mola, ebe ho tla tumedisoe;
- Seratswana sa selelekela se lokela ho ba sekgutshwanyane;
- Mmele wa lengolo o ahwe ka diratswana tse seng kae;
- Qetelo ya lengolo ke e kgutshwane ka tlwaelo, mme e phethela ditaba;
- Lengolong la setlwaedi ha ho hlokehe hore o ngole fane ya hao.

Dikahare tse ka lebellwang:

- Mohlahlobuwa o ngola lengolo ho leboha rakgadi ha a ne a mo etetse.
- A hlahise le kamoo a thabetseng tsohle kateng.

[25]

2.6 **TSA BOPHELO BA MOFU**

Ena ke tokomane eo ho yona ho buuwang ka tsa bophelo ba mofu.

Dikahare:

- Mohlahlobuwa a hlahise mabitso a mofu le a batswadi, tlhaho jj
- A bue ka tsa thuto, mosebetsi, lenyalo, jj
- A bue ka sesosa sa lefu le letsatsi la lefu, maballo le seboko.

[25]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B:

50

MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA:

100

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO**ELA TLHOKO:**

- Sebedisa ruburiki ena e latelang ka nako tsohle ha o lekanyetsa ditema tsa kgokahano.
- Matshwao a 0–25 a arotswe ho ya ka dikgato tse 5 tsa ditlhaloso tsa phihlello.

SENOTLOLO SA HO TSHWAYA:

Makgetha a Tekanyetso	Matshwao	Senotlolo
Dikahare, Moralo le Sebopeho (60%)	15	DMS =
Puo, Setaele le Tokiso ya diphoso (40%)	10	PST =
MATSHWAO OHLE	25	

Ho tshwaya tema ya boiqapelo

Tema ha e a lokela hore e abelwe matshwao ntle le sesupo sa hore e badilwe hantle ka nepo. Matshwao a qetelo a abilweng bakeng sa tema, a lokela a be le bopaki ba hore e tshwauwe ka nepo.

Ho fapana le kgutsufatso, moo ho nang le dipehelo tsa mantswe tse notlehileng, tema ke mosebetsi wa boiqapelo. Haeba tema e phalla malebana le boiqapelo ebile e hapa mmadi, ha se toka ho tsepamisa maikutlo ho bolelele feela ho sa tsotellwe dikahare. Molao o ka sehloohong ke wa hore:

- Ha ho na dikotlo tse ding tse ka eketswang kaha ruburiki ka boyona e na le dikotlo tsa yona.

RUBURIKI YA HO LEKANYETSA TEMA YA KGOKAHANO – SESOTHO PUO YA LAPENG [MATSHWAO A 25]

Makgetha a ho lekanyetsa	Phihlello e babatsehang	Phihlello e supang bokgoni	Phihlello e mahareng	Phihlello ya motheo feela	Phihlello e haellang
DIKAHARE, MORALO LE SEBOPEHO (Nehelano le mehopolo) Ho rala, ho hlophisa mehopolo Kelohlolo ya maikemisetso, baamohedi ba ditaba le matshwao/makgetha a tema le maemo MATSHWAO A: 15	13–15 -Nehelano e babatsehang ya sehlooho e supang bokgoni bo ikgethang -Mehopolo e matla e sutsitseng -Tsebo e batsi ya makgetha a mofuta ona wa tema -Nehelano ha e kgere e tsepame sehloohong -Mehopolo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositsweng ka botebo, mme dintlha di tshehetsa sehlooho -Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse itseng	10–12 -Nehelano e ntle haholo e bontshang tsebo e ntle ya makgetha a mofuta ona wa tema -Nehelano ha e kgere e tsepame sehloohong -Mehopolo le dikahare ke tse momahaneng, tse hlalositsweng ka botebo, mme dintlha di tshehetsa sehlooho -Sebopeho ke se loketseng se nang le diphoso tse itseng	7–9 -Nehelano e lekaneng e bontshang tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Nehelano e na le tsepamo e itseng feela sehloohong mme ho na le ho kgera ho itseng -Mehopolo le dikahare di na le momahano e amoheleng -Ke dintlha tse itseng feela tse tshehetsang sehlooho -Ka kakaretso sebopeho ke se loketseng empa se nang le diphoso tse mmalwa	4–6 -Nehelano ya motheo e bontshang tsebo ya makgetha a itseng feela a mofuta ona wa tema -Nehelano ha e a tsepama sehloohong ka ho phethahala mme e a kgera -Mehopolo le dikahare ha se ka mehla di momahaneng -Sehlooho se tshehetswa ke dintlha tse itseng feela -Sebopeho se fofo feela, mme se na le bohlotso bo boholo	0–3 -Nehelano e totobatsa kgaello ya tsebo ya makgetha a mofuta ona wa tema -Moelelo o nyotobetswa ke ho kgera ho hoholo -Mehopolo le dikahare ha di na momahano -Ke dintlha tse mmalwa haholo tse tshehetsang sehlooho -Ha ho na boiteko bo entsweng ho sebedisa sebopeho se nepahetseng
PUO, SETAELE LE TOKISO YA DIPHOSO Sehalo, rejistara, setaele, maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo. Tshebediso ya puo, tlwaelo ya tshebediso ya puo, kgetho ya mantswe, matshwao a puo le mopeleto. MATSHWAO A: 10	9–10 -Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo ka tsela e babatsehang -Tshebediso ya puo e nepahetse ebile e bopehile hantle haholo -Nehelano ha e na diphoso	7–8 -Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hantle -Ka kakaretso tshebediso ya puo ke e nepahetseng e bileng e bopehile hantle -Tshebediso ya tlotlontswe e ntle haholo -Nehelano bohoto ha e na diphoso	5–6 -Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Nehelano e na le diphoso tse itseng tsa tshebediso ya puo -Tshebediso ya tlotlontswe ke e lekaneng -Diphoso ha se tse nyotobetsang moelelo	3–4 -Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe di loketse maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo hanyane -Tshebediso ya puo e fosahetse ebile e tletse diphoso tse ngata -Tshebediso e seng kae ya tlotlontswe -Moelelo o nyotobeditswe	0–2 -Sehalo, rejistara, setaele le tlotlontswe ha di dumellane le maikemisetso, baamohedi ba ditaba le maemo -Nehelano e tletse diphoso e dubakane -Tlotlontswe ha e dumellane le maemo -Moelelo o nyotobeditswe haholo